

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inserirati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

108. štev.

Maribor, dne 19. septembra 1924.

Letnik XVI.

Za evropsko varnost in mir.

Ameriški pacifist Edvard A. Filene je razpisal anketo o vprašanju, kako se naj Evropi zagotovi varnost in mir. Na to vprašanje je dospelo doslej iz same Francije že nad 5000 odgovorov in vsi odgovori, ki pridejo v poštev kot najboljši pri odločitvi razpisanih nagrad, imajo zelo slične misli in nazore. Temeljno načelo vseh predlogov je, da je treba gojiti in obdržati splošno voljo za mir. To se pa doseže samo potem stroge zakonitosti. Eden od najboljših odgovorov ankete je takole razpodeljen:

Kriza odškodnin in dolgov.

Vprašanje odškodnin je v danih okoliščinah rešeno z Dawesovim predlogom. Izvedba tega predloga je pa mogoča samo pod kontrolo močne in trajne organizacije in to bi mogla biti edino le Zveza evropskih narodov.

Cela vrsta takozvanih zmagovitih narodov ali držav je zvezana med seboj z dolgovi in posojili, a vsaka država bi rada svoje upnike potolažila s tem, kar ji dolžniki vračajo. Na koncu te verige je pa narod, ki ima samo posojila in nobenih dolgov. To je Amerika in od te strani mora priti rešitev. Amerika je že razglasila, da je pripravljena le tedaj za ureditev dolžnih obveznosti, če Evropa sama svoje zadeve uredi ter napravi splošni in medsebojni plačilni načrt. Ameriki kot upniku nasproti se morajo evropski narodi združiti v enotno organizacijo. Ta organizacija pa mora urediti tudi vrednostno krizo na ta način, da bi centralni organizem delil devize.

Kriza produkcije.

Kriza produkcije in brezposelnost nastaja in raste vsled zmanjšane kupne moči gotovih evropskih narodov, vsled nemogočnosti nabave surovin, vsled mahinacij gotovih producentov in končno vsled neenakosti v Evropi, po kateri imajo ene države malo naravnih zakladov, a veliko delavnih sil, druge pa zopet toliko zakladov, da se ne dajo dovolj izkoriščati. V odpomoč vsega tega bi morale nastati tri organizacije: ena bi morala skrbeti s propagando in s krediti za produkcijo takih surovin in živil, na katerih je splošno in povprečno največje pomanjkanje; druga organizacija bi morala razdeljevati surovine ter bi morala vse potrebe tako dobro poznati, da bi jim lahko najhitreje odpomogla; tretji organizaciji bi pa pripadalo urejevanje vselitve in izselitve delavnih moči.

Prometna kriza.

Z delom za rešitev iz gospodarske krize gre spredno tudi reševanje prometne krize. Tej bi se odpomoglo z velikim internacionalnim podjetjem, ki bi oskrbelo kredite, da se uredijo važne mednarodne linije, kakor na primer Dunaj—Solun, da pride do dobrih carinskih pogodb med državami srednje Evrope, da se poenostavijo nacionalne in internacionalne proge, da se uredi promet pristanišč, da se zgradijo nove proge in da se končno najdejo še druga prometna pota za hitro izmenjavo surovin in izdelkov. Dobro in hitro zvezo mora imeti na primer premostitev in železo, Srednje morje z Renom, poljedelsko bogate dežele vzhodne Evrope z industrijskimi kraji Nemčije, širok sistem kanalov na eni strani med Donavo, na drugi strani pa med Renom, Elbo in Oder itd.

Družabna in gospodarska kriza.

V podporo družabnega življenja in kulture bi morala imeti zveza evropskih narodov predvsem urejeno poročevalsko službo o duševni in umetniški vzgoji vseh svojih narodov. Ta poročila bi dvigala kulturo in bi določala moralno stopnjo vseh svojih narodov. Gospodarstvu se pa zavaruje razvoj samo na ta način, da se dela z vsemi sredstvi na ustanovitve velikih internacionalnih podjetij in da se odnosi med podjetniki in delavci podvržejo mednarodnemu statutu dela.

Politične nevarnosti.

Večina narodov se čuti osamljeno in ogroženo med sosedi, ki izgledajo premočni, maščevalni ali pa pohlepni. Oborožitve in posebne zveze so v tem položaju in razpoloženju seveda bolj strup kot pa zdravilo. Da se ta kriza polagoma reši, je treba najprej vse evropske narode sprejeti v Društvo narodov, ki ima posebno razsodišče za vse konflikte in končno naj se da Društvo narodov oborožena sila tako dolgo na razpolago, dokler so v Evropi še narodi, ki Društva narodov in razsodišča ne priznavajo. Vse drugo naj se pa razoroži in ko so enkrat vsi narodi včlanjeni in zastopani v skupni zvezi, potem pa sama od sebe tudi oborožena sila Društva narodov odpade.

Kriza načel.

Svetovna vojna je svet navdala z zaupanjem v silo, razvnela je materializem in šovinizem in proti temu je treba sedaj nastopiti potom vzgoje in vseh izobraževal-

nih sredstev, da se oživi duh miru, idealov, spoštovanja do drugih narodnosti in duh evropske solidarnosti.

Posebna organizacija naj bi skrbela, da ljudje vseh stanov, predvsem pa dijaki in intelektualci pridejo daleč naokrog po svetu ter se tako narodni delavci med seboj spoznajo, spoštujejo in drug od drugega učijo. Pobijati je treba egoizem in vilstvo narodnih manjšin se mora izdatno izpopolniti. Skupna organizacija za uvajanje novih pravičnih in spravljivih načel bi morala imeti najmočnejšo radio-postajo, da lahko hitro zavrne vse hujskajoče in napačne vesti.

Združene države Amerike ne bodo odrekle svoje pomoči, če jim stopi enkrat Evropa nasproti z voljo za mir, obnovo in red. Ta volja pa mora najti izraz v natančnem gospodarskem, političnem, socialnem in duševnem načrtu. S pomočjo Amerike bi potem te ideje vplivale tudi na druge narode sveta in tako bi se začelo na svetu splošno organiziranje medsebojne pomoči in sporazuma.

Politične beležke.

Obtožbe radikalnih prvakov. V svojem listu »Smotra« razlaga radikalni poslanec Rankovič, da je Pašič s svojim ožjim krogom kriv sedanje krize radikalne stranke, ker se je dal popolnoma voditi od Pribečiča in ker je nasprotoval vsaki pomirljivosti, dokler ni bilo prepozno. V drugi številki razkriva pod naslovom »Sodoma in Gomora« zopet novo veliko korupcijo, ki so jo uganjali neki radikalni prvaki v družbi Madžarja dr. Schneiderja z nekakšno »prometno akcijsko družbo«.

Priobčevanje Radičevih izjav po beograjskih in drugih listih je čisto netočno in popačeno. Radič to dobro ve, ter je po svojem zadnjem shodu pozdravil poročevalce in novinarje s posebnim pristavkom, da velja pozdrav tudi onim, ki mislijo njegove besede popačiti. Beograjski listi, ki delajo za Pašiča, sedaj svojim poročilom o shodu in Radičevem govoru pridno pristavljajo, da so popolnoma avtentična. S tem pačenje in krivo tolmačenje seveda ni odpravljeno ali vsaj prikriti, ker je že povsod predobro znano.

Iz razdvojenega tabora policajdemokratov. Vlada se je po vstopu Radičevcev tako neomajeno utrdila na svojem stališču na vse strani, da verujejo v njeno trdnost celo slovenski policajdemokratje. Čim trdnější postajajo temelji sedanje vlade, tem bolj se pogloblja od dne do dne razcep med samostojnimi demokrati v Sloveniji. Razkol med Žerjavovci, ki se je začel v Mariboru, se je raztegnil že tudi na Ljubljano. Skupina Davidovičevih demokratov vedno bolj narašča in je še samo vprašanje nekaj mesecev in Davidovičevi demokratje bodo imeli v Sloveniji svoje lastno glasilo proti »Jutru« in »Narodu«. Javna tajnost je že tudi, da še diha »Jutro« prav iz zadnjih luknjic in da namerava peščica Žerjavovcev združiti »Jutro« in »Narod« v eno glasilo. Za Žerjavovo narodno in državno edinstvo gorečih vernikov zadostujejo samo ene »cajtnge« na Kranjskem ter Štajerskem, kokor je bilo to svojčas, ko je vodil ter krmaril napredno politiko rajni dr. Tavčar, ki je imel v glavi več soli nego dr. Žerjav, v srcu več poštenja, v rokah pa precej sreče — a ne samih čudno duhtečih cekinov, kakor njegov naslednik dr. Žerjav. Kaka usoda pa bo doletela v najkrajšem času že skoz in skoz jetični mariborski »Tabor«, pa lahko spozna vsak, ki je le enkrat imel v rokah glasilo mariborskih Žerjavovcev, ki še brca samo na dveh straneh. Ravno kar povedano so dejstva v njihovih naprednih vrstah, ki se razvijajo z isto naglico, kakor se utrjuje sedanji režim in z njim tudi rasteta moč in ugled države na znotraj in zunaj.

Invalidi in invalidski zakon. Predsednik centrale vojnih invalidov je bil sprejet od kralja v avdienci. Društvo vojnih invalidov je kralju predložilo zakonski načrt o invalidih in izjavilo, da je to načrt, ki ga je napravilo Udruženje invalidov in ki ga je socialno ministrstvo osvojilo. Kralju je izrazilo svoje zadovoljstvo nad tem. Socialni minister je obljubil, da se bo potrudil, da sprejme ministrski svet načrt čimprej. Finančni minister se strinja s finančnim učinkom tega zakona, nad čemer so izrazili svoje zadovoljstvo.

Po svetu.

Politično klanje v Bolgariji. Okrog Džumaje se še vedno koljejo makedonski komiti med seboj. Ubitih je že nad 20 komitskih voditeljev. Bolgarska vlada, o kateri se trdi, da je bila s kraljem vred zapletena v zaroto proti Aleksandrovi, pa izrablja sedanjo situacijo za preganjanje zemljoradnikov. Zadnje dni so vladni pristasi ubili zopet večje število zemljoradniških voditeljev. Oborožene vladne tople imajo celo deželo pod svojo strahovladno, ki izziva prebivalstvo na odpor in boj na življenje in smrt.

Finančna sanacija Avstrije. Finančna komisija Zveze narodov je dokončala delo o sanaciji Avstrije. Zeljam avstrijske republike se je v končni rešitvi precej ugodilo, zlasti glede prihodnjega budžeta. Za proračun se je dovolila svota 495 milijonov zlatih kron, za investicije pa 50 milijonov zlatih kron. Avstrijski zahtevi, da se omeji finančna kontrola, se ni ugodilo.

Sporazum med angleško in francosko delegacijo. V Zenevi je dosežen med angleškimi in francoskimi zastopniki o zaključkih zasedanja Zveze narodov popoln sporazum in sicer tako glede razorožitve, kakor glede razsodišča in varnosti.

Plačevanje francoskih dolgov. Ameriški finančnik Hurley je izdelal načrt za odplačevanje francoskih vojnih dolgov v Ameriki. Načrt je vzbudil veliko pozornost posebno v Franciji. Po tem načrtu bi odplačala Francija svoje vojne dolgove v Ameriki v 65 letih. Vsako leto bi plačala 100 milijonov dolarjev, vendar bi se 50 procentov amortizacijske svote lahko vlagalo v francosko industrijo. V pariških industrijskih in finančnih krogih vlada veliko razburjenje, ker bi izvedba tega načrta privedla francosko industrijo v popolno odvisnost Amerike.

Položaj v Maroku. Stanje španskih čet se je nekoliko izboljšalo, odkar so prispela številna pojačenja. — Vendar je položaj še vedno kritičen, ker uporniki oblegajo Tetuan. Španija se bo morala na vsak način odreči maroškega ozemlja razen ozkega pasu ob morju. Na Španskem je povzročilo veliko nervoznost odkritje, da podpira Abd el Krima nek angleški rudniški koncern. Angleži pošiljajo upornikom orožje, material in denar, ti so se pa zavezali po zmagi prepustiti omenjeni družbi eksploatacijo rudnikov na osvobojenem ozemlju. — V španski politiki se opaža velik preobrat. Primo de Rivera čuti, da ni mogoče z diktaturo urediti nevzdržne razmere, ki so se po njegovi enoletni vladavi poslabšale. Radi tega namerava zopet vzpostaviti parlamentarno vladno, v kateri bi se on naslanjal na močne konservativne skupine, ki bi ga držale na krmilu. Nekateri listi celo poročajo, da namerava skupina generalov, ki so nasprotni sedanjemu režimu, napraviti puč in mesto Primo de Rivero postaviti drugega diktatorja.

Po umoru Todor Aleksandrova.

Nad voditeljem makedonskih komitov Todorom Aleksandrovom so se pretečeni teden izpolnile svetopisemske besede: Kdor za meč prime, bo z mečem pokončan. Todor Aleksandrova so zvalili neki makedonski komiti s seboj v smeri proti naši meji, ter ga med potjo ustrelili. Truplo umorjenega so našli še le čez par dni in ožji krog Aleksandrova se je takoj podal na krvavo maščevalno delo. V Džumaji, malem bolgarskem mestu v bližini katerega se je zgodil umor, so pobili Aleksandrovi tovariši več direktnih in indirektnih povzročiteljev atentata, sredi Sofije ob belem dnevu sta pa bila umorjena dva poslanca sobranja in sicer en zemljoradnik in en Makedonec.

Umorjeni Todor Aleksandrov je bil dolgo časa znan kot legendarni vodja vseh makedonskih nacionalnih revolucionarjev. V makedonskem pokretu in ustastvu so se pa kmalu začele pojavljati razne struje, a se še danes prav ne ve, v koliko se razlikuje ena od druge in katere so pravzaprav stale pod vodstvom umorjenega komitskega voditelja. Gotovo pa je, da je bil Aleksandrov pojavnost, ki ne spada v 20. vek. Rojen je bil v Štipu, šolal se je pa na srbskih šolah v Skoplju in pozneje v Solunu, odkoder je bil izgnan v Bolgarijo. Tu je bil najprej učitelj, potem profesor, a se je kmalu popolnoma prepustil makedonskemu revolucionarnemu gibanju. Kot vodja Makedoncev je imel že pred vojno na bolgarskega kralja Ferdinanda velik vpliv in leta 1913 je močno prigorjal bolgarski vladni k napadu Srbije in Grčije. Med svetovno vojno je pomagal Bolgariji in sicer on sam bolj s propagando, njegov tovariš Protogerov pa kot poveljnik ali general komitskih čet. Komitsko akcijo sta finansirala avstrijsko-ogrski in nemški poslanik v Sofiji. Po sklepu svetovne vojne Todor Aleksandrov ni odložil orožja, ampak se je bil kar na tri strani: organiziral je vpade v del Macedonije, ki je pripadal Jugoslaviji, uporabljal je svoje komite v grški Macedoniji in končno se je boril z vsemi sredstvi proti bolgarskemu zemljoradniškemu pokretu, ki je prišel na krmilo v Bolgariji. Predsednik bolgarske zemljoradniške vlade, Stambolijski ga je imel nekaj časa interniranega, pa mu je ušel in postal še hujski sovražnik bolgarskih zemljoradnikov in njihovega voditelja.

Ker je Macedonija in Macedonci pod oblastjo in posestjo treh držav: Jugoslavije, Bolgarije in Grčije, je jasno, da bi nastala samostojna Macedonija le tedaj, če bi prišlo do zveze evropskih držav (Panevrope), ali pa, če bi se ustvarila zveza balkanskih držav ali pa vsaj jugoslovanska federacija z avtonomnimi svojimi deželami in narodi. Do tega je seveda še daleč in se da priti le mirnim putem. Todor Aleksandrov pa ni bil za

mir, ampak za hajduško vojskovanje. Izbiral ni nobene sredstva ali orožja in vsako zavezništvo mu je bilo pravo. Če bi hotela katera od na Macedoniji zainteresiranih držav začeti vojno na Balkanu in bi njemu ponudila celo Macedonijo, bi ji bil takoj pomagal. Za najboljšo rešitev macedonskega vprašanja pa gotovo ni imel dovolj smisla in razumevanja. Najbrž mu je bila pot do te rešitve premirna in prepočasna. Z vso strastjo se je vrغل proti nekdanjemu bolgarskemu zemljoradniškemu režimu in to je bilo zelo napačno, ker bi bil Stambolijski s svojim pokretom mnogo pripomogel k mirni ureditvi Balkana ter dobro zastopal idejo jugoslovanske zveze. Todor Aleksandrov ima glavne zasluge pri ustoličenju sedanjega bolgarskega režima ter največjo krivdo in najbolj krvave roke pri groznem pobijanju in preganjanju bolgarskih zemljoradnikov. Po zrušenju bolgarske zemljoradniške vlade je postal Todor Aleksandrov s svojimi macedonskimi komiti pravi gospodar Bolgarije. Do svoje smrti je bil zaveznik sedanje bolgarske vlade in sicer vedno nevarnejši zaveznik, ker sofijska vlada pred svetom ni mogla slediti ustašem, a od strani Aleksandrova ji je vsaki dan pretila nevarnost, da se komitska akcija proti njej ravno tako ukrene, kakor se je ukrenila prej proti zemljoradniški vladi.

Kulturnemu svetu da mnogo misliti velikanska razlika med oblastnimi in komitskimi tipi in pa med mirnim in tihim ljudstvom Bolgarije in Macedonije. — Oblastniki in komiti so na vsak način poseben izrastek dolgoletnih bojnih časov in pa preostanek najbrezobzirnejšega feudalizma in široki narodni sloji, ki so po vseh svojih lastnostih ljudem tega kova silno nasprotni, niti ne pridejo v ospredje. Komitski in oblastniški ekstremisti imajo glavno besedo, ljudstvo pa mora molčati. Konec Todor Aleksandrova nam kaže, da strast in bojaželjnost sama razkrajata komitski in oblastniški tabor. Razumljivo je, da so imeli vodilni makedonski komiti različne nazore glede Macedonije in njene bodočnosti, a nepojmljivo je za kulturni svet to, da nesoglasje med seboj rešujejo z orožjem in umori. Ko so še pred letom neki angleški novinarji obiskali Todora Aleksandrova v njegovih gorskih taboriščih, so dobili od tega, okrog 40 letnega, visokega in vitkega, črnolasega in črnogledega moža blede, upadlih lic in kratkopristrižene črne brade vtis, da je v prvi vrsti velik fanatik tudi ne glede na to, da je bil s svojim tovarišem enako vedno oborožen do zob in da je govoril vedno samo o bojnih akcijah in le redkokdaj o mirnih korakih in o mirnem razvoju.

Ko so se komiti začeli klati med seboj, je gotovo, da bodo za Aleksandrovo glavo padle še mnoge druge glave in da se bo tako komitstvo samo iztrebljalo. Naslednik Todora Aleksandrova je njegov dolgoletni drug, komitski general Protogorov. Pravijo, da on med ustaši nima toliko vpliva, kot ga je imel umorjeni. Vprašati se moramo, koliko je bil vreden ta vpliv v pričo komitske narave, ko je vendar legendarni in toliko proslavljeni komitski vojvoda padel od rok in orožja svojih lastnih pristašev. Za države, ki imajo Macedonijo in Macedonce pod svojo oblastjo, je nujno potrebno, da tudi od svoje strani pripomorejo k samoiztrebljenju komitstva, in sicer na ta način, da v svojem delu Macedonije uvedejo dobro in pošteno upravo ter da svojim Macedoncem uvažujejo pošteno in taktno upravičene zahteve. Naša sedanja vlada se v polni meri zaveda napak, ki so se od prejšnjega režima delale v Macedoniji in smo prepričani, da bo sedaj z vso vneto uvajala red in zakonitost tam, kjer je najbolj potrebna.

Iz Slovenije.

Kapucinskim provincijalom slovenske province je bil izvoljen g. p. Linus Prah, superior v Studencih pri Mariboru. G. p. Linusu kot vnetemu delavcu na slovenskem kulturnem ter verskem polju iskreno častitamo!

Duhovniki, ki bi se še eventualno odločili za duhovne vaje v Rogaški Slatini, lahko pridejo v ponedeljek na Slatino brez posebne prijave, ker je pripravljenih dovolj sob in ker tudi radi prehrane ne bodo spravili nikogar v zadrego. Stroški bodo minimalni.

Kake pojme ima dr. Žerjav o naši slovenski univerzi v Ljubljani? Ponos naše slovenske kulturnosti je ravno naša ljubljanska univerza, ki pa je bila vedno trn v peti centralističnemu petolizniku dr. Žerjavu. Še pred kratkem, ko je Žerjav divjal z orjanskimi bandami po Trbovljah, Ljubljani in Gorenjskem ter bil uverjen, da lahko samooblastno pašuje po Sloveniji kot kak paša po Sandžaku — no v teh časih se je oglasil pri njem rektor ljubljanske univerze in ga prosil posredovanja v prid vseučilišča. Tedanji orjanski paša pa je rektorja od zgoraj navzdol sprejel kar v predstobi in izjavil, kako more prositi za posredovanje v prid slovenski univerzi njega, dr. Žerjava, ki se čudi, da so predavanja na vseučilišču v Ljubljani še v slovenščini. Po teh besedah je gospod rektor ostavil Žerjava v prepričanju, kaj da bo napravil ta človek s slovensko univerzo, ako se bo obdržal na oblasti Pribičević. No, pa prišlo je hvala Bogu drugače in se ne bo več treba čuditi Žerjavovcem, ker se bo predavalo na ljubljanski univerzi tudi v naprej ne v dr. Žerjavovi jugoslovansčini, ampak v čisti in sveti nam slovenščini!

Vsi farji bodo v 14 dneh klečali pred menoj in me prosili. Ravno kar citirane besede je še pred kratkem izustil politični agromerkur dr. Žerjav. Razmere v naši državi in osobito še v Sloveniji so se zasukale zadnje tedne tako trdno in diametralno nasprotno Pribičević-Žerjavovi politiki, da so že tu oni časi, ko je krivil g. Žerjav svoj policajdemokratski hrbet pred rajnim dr. Krekom in sedanjimprosvetnim ministrom dr. Koroš-

cem. Najbrž bo tako, da bo zopet dr. Žerjav še enkrat klečal, ker on to zna, in je prisiljene ponižnosti vajen. Že enkrat prav v prah zemlje pripognjena hrbtenica se v drugi že lažje zopet pripogne do kolen in to dejstvo si naj dobro zapomni dr. Žerjav!

Aretacija orjunskega voditelja. V sredo so v Ljubljani aretirali orjuna ing. Ferdo ali prekršnega Marka Kranjca. Odpeljali so ga v celjske sodnijske zapore. — Orjunski odbor poziva povodom te že davno pričakovane aretacije svoje člane, naj »ohranijo mirno kri«. To je predrznost, ker je jasno, da orjunci morajo mirovati in da je minil čas, ko so se bahali z nastopi proti pozitivnim zakonom države, še bolj predrzno je pa to, da se pozivajo k razvijanju zastave — v Zagorje. Pričakujemo, da oblast orjunske provokacije pravočasno prepove.

Iz Dravograda. Večkrat se je že ožigosalo v časopisih nepostavno delovanje tukajšnjega policijskega komisarja, a ostalo je vse brez uspeha, mož se ne poboljša in še tudi do danes noče razumeti, da se je režim nasilja P. P. že davno zrušil. Tudi njemu velja po našem mnenju deklaracija nove vlade in on je dolžan uradne dolžnosti v smislu iste vršiti, naj si zapomni enkrat za vselej, da so časi nasilja in batin minuli za vselej. Mož spada že davno iz te obmejne točke nekam v Albanijo, da ne bo kratil ugled naše domovine pred tu in inozemstvom. Komaj se je nekoliko poglelo razburjenje med ljudstvom radi aretacije izniženih boljševikov na kolodvoru Dravograd—Meža, je ta oblastnik zopet nastopil proti neki ženski (Rusini) ter isto zaprl, iz kakšnega povoda, nam ni znano. Ženska je bila zaprta več dni brez hrane ter je bila odvisna od drugih ljudi, da je dobila nekoliko okrepčila in da ni od gladi umrla. Prosimo g. velikega župana, da posveti delovanju tega moža več pažnje ter se tudi sam prepriča o njegovem delovanju in skrbi, da pride tje, kam po svoji kvalifikaciji spada; prepričani smo, da se bo za njega našlo hvaležno polje med kački v južni Srbiji. Tukaj se naj nastavi moža, kateri bo znal povzdigniti zopet ugled naše države ter bo imelo ljudstvo do njega tudi zaupanje in spoštovanje, na komisarijatu pa napravil red. — Obračamo se na gg. poslance, da storijo pri g. notranjem ministru potrebne korake, da se ta mož krivice in nasilja v najkrajšem času od tukaj odstrani. Policijski komisar naj opozori tudi svoje najbližnje, da ne bodo pred javnostjo zmiraj govorili v Mussolinijevem materinem jeziku. — Tukajšnja orjuna še zmiraj nabira člane, čeravno nima prave sreče. Njen predsednik S. najraje gre tja, kamor spada in se tukaj ne šopiri, da se mu ne pripeti kaj enakega kot v Rušah. Sramota za organizacijo, katera mora imeti člane inozemce, posebno pa predsednika, ki ni naš državljan, temveč iz Italije; naj se raje vrne domov in postane tam nacionalist, ako ne fašist in izdajca Slovencev. — Tihi opazovalec.

Novice od Sv. Antona v Slov. goricah. Skoraj vse občine, ki celotno ali deloma spadajo pod antunjoški zvun, so brez boja ostale v rokah SLS. In tako so izvoljeni za župane: v Andrečih Ignac Zorec, v Cogetinčih Ludvik Poljanec, v Čagoni A. Suen, v Zupetincih Alojz Balaškovič, v Smolincih Valentin Kaučič. Tudi v cerkvenem okolišu Sv. Antona je SLS ob zadnjih volitvah napredovala; takrat je dobila od 9 odbornikov tri, sedaj pa tri od sedmih. Listo proti SLS je tokrat sestavil neki Zimič. Bilo mu je že dolg čas, da stranke nič k njemu ne prihajajo, kakor v vojnem času, ko je marsikatero uslugo izkazal ženam, ki so imele moze v vojni, sedaj jih bo kot župan zopet lahko sprejemal, ako bodo moze dovolili. Novoizvoljenega župana Zimiča prosimo sedaj, ko je stopil v javnost, v interesu javne spodobnosti, da se tisti dan, ko bo polagal prisego, pri dotičnem uradu obenem tudi vsaj civilno poroči. Kajti delajo se velike priprave za slovesni sprejem ne samo g. župana, ampak tudi matere županje. — Dne 4. septembra smo položili v grob k njegovim rajni ženi g. Jožefa Tušak, bivšega župana in trgovca, ki je do zadnjega opravljal častno službo cerkvenega kjučarja in ubožne ga očeta. Bil je pred 30 leti soustanovitelj Katoliškega bralnega društva in njega častni član, ustanovitelj tukajšnje Posojilnice in nje načelnik do smrti. Štirje duhovniki in obilo ljudstva ga je spremljalo, dva pevka zbora sta mu pela žalostinke. Otroci in vnuki so bili polnoštevilno zbrani okoli krste. V miru naj počiva. — Dan pred njim so mu pokopali pri Sv. Andražu enega odbornika Posojilnice.

Močne potresne sunke so občutili 15. t. m. ob 9. uri 6 minut zvečer v Laškem in po okolici. Potresni sunki so bili tako močni, da je ponekod padel omet s stropov in so ljudje preplašeni zapustili stanovanja. Kake posebne škode potresni sunki niso napravili.

Dnevne novice.

Pozor na modri križ in položnice! Znamenje, da s 1. ali 15. oktobrom naročnina poteče. Ponovite naročnino pravočasno, ker radi zakasnele naročnine izostale številke se ne določijo. Naročnina stane četrtletno 20 D. Upravništvo.

Zbor pravnikov v Zagrebu. Kakor že objavljeno, je dovolil prometni minister udeležencem zbora pravnikov na eno četrtino znižano vožnjo. Udeleženci zbora kupijo na odhodni postaji polovično karto in izjavijo, da potujejo v Zagreb na kongres pravnikov. Te polovične karte v Zagrebu ne oddajo, marveč obdrža za povratek. Vrtno se namreč z isto karto iz Zagreba domov, pri tem se morajo izkazati z legitimacijo. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Znižanje vozne cene velja do 24. t. m.

Prpičeva palača za HRSS. Zadnji »Slobodni dom« javlja, da se je HRSS končnoveljavno odločila kupiti Prpičevo palačo na Zrinjevcu ter jo preurediti v Seljaški

dom. Prpič zahteva za palačo 56 milijonov kron, verjetno pa je, da bo za par milijonov popustil. Kupna svota se bo izplačala v posameznih rokih in sicer 10 milijonov takoj, ostalo pa v daljšem razdobju. Teh deset milijonov bodo spravili skupaj večinoma iz poslanskih dnevnic, katere bodo uživali poslanci samo za časa zasedanja skupščine, drugače bodo pa jih morali dati na razpolago Zadrugi Seljaškega doma. V palači je 136 sob, med temi velika dvorana, ki je že sedaj služila HRSS za posvetovanja. Radič, ki dosedaj stanuje v tej palači je izjavil, da si bo poiskal drugo stanovanje, proti temu so nastopili narodni zastopniki, češ, da bi bila sramota za hrvatsko narodno zastopstvo, če bi se predsednik izselil iz poslopja, ki je last hrvatskega naroda.

Dišal mu je salonski voz. Rankovičeva »Smotra« v Beogradu prinaša, da si je hotel dati Nikola Pašić na državne stroške zgraditi poseben salonski voz v mariborski železniški delavnici. V ta namen bi se moral uporabiti nov vagon na 8 osi, katerega je prejela država iz Nemčije. V vozu bi bila posebna spalnica, obednica in salon. Celotna preureditev bi stala nič manj kot 1 milijon 500 tisoč dinarjev. Uboji Pašić, da ni dočakal, da bi se vozil v lastnem vozu kot kako veličanstvo.

Planinski Vestnik, oktoberska številka, izšel bo tokrat šele po sredini prihodnjega meseca. Številka bo obsežnejša ter prinesla izključno članke, posvečene triglavskim žrtvam dr. Klementu Jug in Vladimirju Topolovec. Tudi bo ilustrovana s slikami, ki pripadajo k člankom. — V Mariboru se bo dobila ta številka pri članu Odseka amaterfotografov SPD. g. Franjo Majer, trgovcu na Glavnem trgu, na kar opozarjamo zlasti nenaročnike Planinskega Vestnika. — OASPD.

Za kmetovalce. Ne čakajte da Vam bodo Vaši prašiči oboleli. Da Vam ne bodo nikoli oboleli, je potrebno čistiti hlev in polagati najmanj vsaki teden po en mali zavitek »Mastelina«, katerega dobite pri Vaših trgovcih. Prašiči bodo jedli tudi najslabšo hrano in se hitro odebelili. Na to Vas opozarja današnji inserat.

Za naše srednješolske dijake.

Zopet je tu novo šolsko leto, ko bodo naši dijaki prihiteli v mesto, da se v počitnicah pokrepčani z novovnemno poprimejo učenja in se pripravijo za svoj bodoči poklic. Pa marsikateri sicer nadarjen in marljiv dijak z bojaznijo misli na mesce, ki jih bo moral prebiti v mestu. Ga veseli učenje, njegov duh je lačen izobrazbe, a s strahom se vprašuje, kako bo izhajal, ali ne bo, med tem ko bo svojega duha sitil z znanostjo, pa njegovo telo trpelo pomanjkanje in lakote. In v današnjih težkih razmerah ne more ravno veliko staršev z lastnimi sredstvi preskrbeti svojega dijaka z vsem potrebnim. Drugi pa so odvisni od pomoči blagih, sočutečih src. In ubogi naši slovenski dijaki, če takih src med našim ljudstvom ne bi bilo! Hvala Bogu, imamo pri nas že nekaj ustanov, ki kolikor mogoče podpirajo uboge dijake. — Brez teh bi tako marsikateri nadarjeni kmečki, delavski, obrtniški, pa tudi uradniški fant moral zakopati svoje talente in bi nikdar ne dosegel, po čemer hrepeni njegovo srce.

Taka ustanova za podpiranje revnih dijakov je tudi Dijaška večerja v Mariboru, ki že dve leti oskrbuje najrevnejšim dijakom toplo, tečno večerjo. Lansko leto je 69 dijakov iz vseh šol prosilo pomoči in se je radi radodarnosti našega dobrega ljudstva moglo tudi vsem ugoditi in je 69 dijakov vsak dan dobivalo toplo večerjo. Letos bo gotovo prosilcev še več in bilo bi hudo, ko bi le enemu ne mogli izpolniti njegove upravičene prošnje in bi morali mladega, doraščajočega človeka, ki tako zelo potrebuje izdatne hrane, pustiti brez vsake večerje. Zato se pa odbor Dijaške večerje tudi letos obrača na dobra srca našega usmiljenega ljudstva in v imenu ubogih, usmiljenja vrednih dijakov prosi pomoči tudi za novo šolsko leto. Sprejemajo se hvaležno prispevki v denarju, pa tudi razna živila, krompir, repa, zelje, fižol, moka, mast itd., ki naj se oddajo v Mariboru v Cirilovi tiskarni, Koroška cesta 5.

Blagi dobrotniki, spominjajte se tudi letos naših ubogih dijakov, ki po Dijaški večerji trkajo na vaša srca! Ko boste po gostijah in ob drugih veselih prilikah sedeli pri bogato obloženi mizi, spomnite se takrat tudi naših dijakov, ki bi morali brez vaše pomoči lačni sedeti pri svojih knjigah, in naj ob takih prilikah tudi za Dijaško večerjo kaj odpade. Spominjajte se Dijaške večerje tudi pri sedminah. Tako se lepo počasti spomin vaših rajnih, pa se jim tudi pomaga, saj pravi sv. pismo, da miloščina očisti grehov in stori, da se najde usmiljenje. Naše mladinske organizacije ne pozabite svojih sovrstnikov po mestu, ki bi morali brez pomoči pomanjkanje trpeti in zato vsi, posebno pa še vrla dekleta, kakor dosedaj, tako tudi letos pobirajte po svojih župnijah denar in živila za Dijaško večerjo. Naj bi ne bilo župnije, ki ne bi vsaj nekaj darovala za tak lep in dobrodelen namen, kakor je Dijaška večerja! Ne pozabite, brez vaše pomoči marsikateri dober fant ne bo mogel študirati, brez vaše pomoči si bo marsikateri naš dijak nakopal bolezen, ki ga bo tlačila vse življenje ali pa bo že v svojih najlepših dijaških letih žalostno izhiral. Zavedajte se, s svojo darežljivostjo pomagajte vzgajati naše bodoče duhovnike, dobre učitelje, zdravnike, ki bodo enkrat s svojim delom svojemu ljudstvu obilno vrnil, kar jim sedaj dobrega izkazuje.

Za odbor Dijaške večerje:

Dr. Anton Jerovšek.

Spominjajte se Dijaške večerje!

Pred obč. volitvami v Mariboru.

Volilna za nedeljske občinske volitve v Mariboru so sledeče razdeljena: I. okraj (mesto) voli v deklški meščanski šoli v Miklošičevi ulici št. 1. II. okraj (graško predmestje) voli od A—M v deklški meščanski šoli v Cankarjevi ulici 5; od N—Ž v deški ljudski šoli v Razlagovi ulici št. 16. III. okraj (Melje) voli v deklški ljudski šoli v Cafovi ulici št. 9. IV. okraj (Koroško predmestje) voli v deški ljudski šoli v Samostanski ulici 10. V. okraj (Sv. Magdalena) voli od A—M v otroškem vrtcu III. v Valvazorjevi ulici 40; od N—Ž v deški ljudski šoli III. na Ruški cesti.

NAŠI KANDIDATI ZA NOVI OBČINSKI SVET

so: 1. dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne; 2. dr. Leskovar Josip, odvetnik; 3. Lorber Ivan, slikar; 4. Stabej Jože, državni uradnik; 5. Ozvatič Ignacij, davčni upravitelj; 6. dr. Juvan Alojzij, odvetnik; 7. Pivec Rupert, pomorski general in komisar v pokoju; 8. Zmazek Franc, poštini kontrolor; 9. Nekrep Josip, hišni posestnik in tesarski mojster; 10. Živortnik Pavel, ravnatelj; 11. Hohnec Franjo, mesar; 12. Lahovič Miha, poštini poduradnik; 13. Domiter Franc, nadsprevednik; 14. Murko Vid, trgovec; 15. Kekec Luka, paznik; 16. Mather Ivan, strojevodja; Lorbek Ivan, sprevednik; 18. Polše Anton star., cementar.

Kandidati za mestnike obč. odbornikov so: 1. Ferjančič Miroslav, paznik; 2. Viher Anton, posestnik in mizar; 3. Kukovič Josip, posestnik in vpokojeni železničar; 4. Uranjek Alojz, posestnik in izvošček; 5. Kores Martin, železničar; Sojč Ivan, kipar; 7. Kostanjšek Anton, sprevednik; 8. Kočvar Mihael, delavec; 9. Lešnik Slavko, kolarski mojster; 10. Grobelšek Franc, trgovec; 11. Gajšek Ivan, varilec železa; 12. Kavčič Janko, sprevednik v pokoju; 13. Potočnik Ivan, postajni paznik; 14. Rutnik Jakob, pisar pomočnik v bolnici v pok.; 15. Veronek Franc, mizar; 16. Kuhar Rudolf, komisijonar; 17. Racek Jožef, dimnikarski mojster; 18. Filipčič Vekoslav, poštini poduradnik.

PREDSEDNIKI IN NJIHOVI NAMESTNIKI V VOLILNIH KOMISIJAH.

Občinske svet je na svoji zadnji seji imenoval za predsednike oziroma njih namestnike naslednje občin: ske svetnike:

za prvo volišče: Dr. A. Jerovšek — J. Roglič.
za drugo volišče: Francé — Filipčič,
za tretje volišče: Podlesnik — Šošarič,
za četrto volišče: Bahun — Lorgar,
za peto volišče: dr. Leskovar — dr. Rostohar,
za šesto volišče: Druzovič — Krajnik,
za sedmo volišče: Ramelli — Selinšek.

Za Magdalensko predmestje (V. okraj) sklicuje SLS na željo naših somišljenikov, posebno železničarjev za petek, dne 19. septembra ob pol 8. uri zvečer v dvorano gostilne Nendl—Friedau na oglu Tržaške in Pobreške ceste volilni shod. Dnevni red shoda je isti kot za shod na Koroški cesti. Poslanec Žebot bo tudi poročal o važnih železničarskih zadevah.

Volilni shod za volilce Slovenske ljudske stranke iz I. in IV. okraja se je vršil sinoči ob lepi udeležbi v dvorani gostilne Anderle. Mesto odsotnega poslanca Žebota, ki se zborovanja žal ni mogel udeležiti, ker je moral spremljati gospoda ministra Sušnika na potovanju v Prekmurje, je otvoril shod kandidat SLS g. Štabej ter podal besedo glavnemu govorniku g. odvetniku dr. Vebletu, ki je v svojem govoru orisal občinsko gospodarstvo Nemcev ter socialistov in poudarjal važnost sedanjih volitev. Opominjal je navzoče, da naj agitirajo za volitve od moža do moža, da bo v nedeljo udeležba čim večja in zmaga Slovenskega bloka popolna. Govorili so nadalje še g. Jožef Štabej in drugi govorniki, nakar je bilo zborovanje zaključeno.

Državni vpokojenci pokažimo prihodnjo nedeljo z oddajo kroglic v prvo škrinjico, da smo zvesti državljan in trdni značaji. V mestnem zastopu bomo imeli izbornega zastopnika. Dokažimo vsi do zadnjega upokojenca, da smo vredni častne označbe »državni« ter agitirajmo v tem smislu tudi pri tujerodnih tovariših, ki živijo od naše države v naši državi. Bodimo edini in složni, kajti v slogi rastejo lepe stvari a nesloga vse pokvari.

Slovenci! Pazite strogo na tiste Nemce, ki bodo v nedeljo šli na volišče. Mi pravim Nemcem ne odrekamo pravic, pač pa moramo odločno nastopiti proti vsem tistim Nemcem, ki bodo v nedeljo šli volit nemško listo. Vsi ti Nemci so proti nam. Kdor je pa proti nam, njegova ne smemo podpirati. Objavili bomo brezobzirno imena vseh tistih Nemcev, ki bodo v nedeljo volili proti Slovencem. Po volitvah ne sme nobeden Slovenec prestopiti praga tistih nemških trgovcev, obrtnikov in krčmarjev, ki zdaj rujejo proti Slovencem! Zato še ob 12. uri z vso resnobo kličemo pametnim Nemcem: Ostanite v nedeljo doma in ne sledite hujskarijam brezvestnih nemških agitatorjev.

NEMCI SO UNIČILI MESTNO HRANILNICO.

Nemci so izdali v »Cillier Zeitung« posebno agitacijsko prilogo. V nji se hvalijo, kako imenitno je prospevala pod njihovim gospodarstvom mariborska Mestna hranilnica. Vsa ta hvala pa je lažnjiva, kakor je sploh lažnjiva vsa njihova agitacija za volitve.

Nemci so Mestno hranilnico naravnost uničili. To naj dokažejo gole številke. Leta 1918 je Mestna hranilnica imela okrog 40 milijonov vlog.

Od tega denarja, ki je bil last vložnikov, so Nemci dali blizu 16 milijonov za vojna posojila, za 12 milijonov pa so nakupili državnih papirjev. Danes pa je vsakemu pametnemu človeku že znano, da so vojna posojila izgubljena, avstrijski državni papirji pa danes tudi ne neseje niti en vinar obresti. Tako so Nemci zapravili s svojim navdušenjem za cesarja Viljema Mestni hranilnici celih 28 milijonov kron. Mestna hranilnica mora od tega ogromnega kapitala svojim vlagateljem letno plačevati 2 milijona 240 tisoč obresti, ne dobi pa od njega niti vinarja. Tako je Mestna hranilnica imela v zadnjih 6 letih 15 milijonov zgube. To je glavni vzrok, da je Mestna hranilnica v denarnih težavah, ter mora nositi posledice nemške lahkomišelnosti. **Nemški kandidati dr. Wiesthaler, dr. Schmiderer, Nasko, Pfrimer in drugi so torej spravili Mestno hranilnico ob rob propada.** Če bi ti možje bili pošteni, bi to škodo hranilnici povrnili. Seveda tega ne bodo storili, ker so jim vloge slovenskega ljudstva deveta briga. Proč torej s kandidati nemške stranke, ki so mestnemu denarnemu zavodu zapravili skupno 42 milijonov kron! Sloveni! V nedeljo vsi na volišče in vrzite kroglico v prvo škrinjico! Kdor ostane doma, podpira nemško oholost in nadutost in je izdajalec slovenskega Maribora!

Postopanje magistratnega uradništva napram strankam pred in po preobratu. Mariborčani, mar li mislite, da so bili Nemci in to še osobito nemško nacionalni magistratni uradniki priljubljeni pod rajno Avstrijo? Kaj še? Pod staro Avstrijo si je vsakdo presneto dobro premislil, predno se je podal na kak urad na magistratu. In zakaj? Ošabnost in oholost nemško-nacionalno zagrizenih magistratnih uradnikov je bila tako zoprna in neznosna, da se je vsak miroljubni Mariborčan izognil kot zlodej križa. Marsikateri mariborski Nemec je po preobratu priznal odkrito, da je uradništvo na magistratu sedaj veliko prijaznejše in uljudnejše nego je bilo poprej, ko je razpenjal po prostorih mariborskim občinskim uradov nemško-nacionalni duh svoje peruti. Ako bi se danes mariborskim Nemcem in nemškutarjem posrečilo, da bi prišli do moči na magistratu, bi zopet zakrilatila na magistratu ona odbijajoča oholost in ošabnost, kakor jo je opazovati samo na nemško-nacionalno zagrizenih šovinistih. Magistratni uradni prostori morajo ostati tudi za naprej lokali prijaznosti, vljudnosti ter potrpežljivosti, ki so pa lastne samo Slovencem, a ne Nemcem — a najmanj pa nemškutarji, ki bi zopet rada zagospodarila na magistratu. Mariborski volilci, pri volitvah gre med drugim tudi za to, kak duh naj znanprej nadkriljuje med magistratnim uradništvom ter uslužbenci: ali duh prijaznosti ter potrpežljivosti; ali šovinistična nadutost ter oholost! Za prijaznost in potrpežljivost jamči samo prva škrinjica!

Mariborska elektrika. Elektrika se je v zadnjem mesecu podražila, ker je Falska elektrarna zahtevala višje cene. Cene elektrike določa v slučaju sporov posebno razsodišče v Ljubljani. Veleindustrijalci Scherbaum, Franz in Götz mestni občini niso hoteli plačati za elektriko višjih cen, kokor jih je zahtevala in razsodišče v Ljubljani jih je obsodilo, da morajo plačati štiriindvajsetkrat višjo ceno kakor poprej in to ne samo od dneva razsodbe, ampak za vsa leta nazaj, tako, da dobi mestna občina od njih za nazaj nič manj kakor 600 tisoč dinarjev. Ako mestna občina ne bi hotela Fali sama povišati cene za elektriko, bi bilo o tem odločalo razsodišče v Ljubljani, ki bi bilo Fali priznalo te cene, pa ne samo od prvega septembra 1924, ampak tudi za tri leta nazaj, tako, da bi bila morala občina plačati za nazaj Fali gotovo svojih 10 milijonov kron. Vprašamo zdaj hujskače Glaserja in druge, ali bi bil s tem zadovoljen? Povdarjamo pa, da je vkljub zadnjemu povišku v Mariboru elektrika še od 30 do 600 procentov cenejša, kakor drugod. V Mariboru je stala pred povišanjem kilovatna ura elektrike za razsvetljavo 2 D, za gonilno silo pa 2.50 D; po povišku pa stane razsvetljava 3 D, gonilna sila pa 3.75. Kaka pa so cene drugod? Elektrika stane v Zagrebu 4 do 6 D; v Ogulinu 8 D, na Sušaku 8 D, v Ljubljani 4 do 6 D, v Vukovaru 13 D, v Čakovcu 5 D, v Št. Petru na Krasu 5 do 6 lir, to je 4 do 5 D. Tako torej stoji zadeva z elektriko. Glaserjevo hujskanje je torej po polnoma neupravičeno. Sicer pa so na Fali sami Nemci, ki so zahtevali povišanje cen za elektriko. Tam se naj Glaser in njegovi nemškutarji pritožijo zaradi povišanja cen. Nemci so torej povzročili povišanje cen elektrike, zato pa proč z Nemci iz občinskega sveta!

Dober nauk. Iz znane mariborske trgovine se je agitiralo za nemško listo. Mi smo beležili to nemško-nacionalno agitacijo v »Straži« in takoj je nekaj slovenskih odjemalcev javilo Hartingerju, da ne bodo več kupovali pri njem. Gospod Hartinger je prosil enega odhajajočih na vse mile viže, naj ne izvaja posledic, a odločni Slovenec je ostal trden pri svojem sklepu. Kakor s Hartingerjem, bomo postopali napram vsem drugim nemškim tvrdkam ki bi agitirale, ali se odločno potegovala za nemško listo. Ako bo nemškim tvrdkam po volji to naše postopanje, je drugo vprašanje, a izvajali ga bomo, ker organizacija naše stranke je strogo disciplinirana.

Delo Velenemcev za invalide. Na magistratu je nastavljen še iz časa nemškega paševanja kot mestni fizik Velenemec dr. Leonhard, ki se še do danes ni toliko potrudil, da bi se naučil slovenski. Dr. Leonhard je kot mestni fizik skrajno krivično nastopal proti delavskim in železniškim invalidom, katerim je po 20—30 letih njihove invalidnine odvzel nezgodno rento ter jih spoznal za 30 in še več procentov boljše nego so bili prej. Dr. Leonhard je s tem pahnil nad 540 delavskih in železniških invalidov v revščino in pomanjkanje, da jim preostane sedaj še edino ubožnica. To krivično delovanje dr. Leonharda je orisal na zborovanju v ponedeljek žel. invalid Kavčič, ter tako dokazal, kako bi se z ubogimi invalidi še le postopalo, če pridejo na krmilo občine sami Velenemci.

Slovenskim delavcem grozijo. Iz delavskih krogov čujemo, da hočejo nekateri nemški gospodarji vršiti pritisk na slovenske uslužbence. Pozivamo vse, katerim bi se samo namignilo, da se hoče na nje vplivati, naj nam to takoj javijo. Preskrbljeno je, da se bodo takšne grožnje bridko maščevale. Casi so minuli, ko je pošten slovenski delavec za boren kruhek moral zatajiti svoje slovensko pokolenje in svoje prepričanje.

Mar li ni to zadostno jamstvo? Pri upravljanju vsake občine gre v prvi vrsti za dobro in pošteno gospodarstvo. Da vladata na občini razum in poštenost, je odvisno predvsem od voditeljev občine. Da gre Narodnemu bloku pred vsem za dobro in pošteno gospodarstvo na magistratu, nam je porok za to celem Mariboru znani ravnatelj Cirilove tiskarne dr. Jerovšek, ki je kot eden najboljših in najpoštenejših gospodarjev v Mariboru tudi nosilec liste Narodnega bloka. Dr. Jerovšek se je že pod Grčar—Bahunovo ero z vso energijo boril za dobro in pošteno gospodarstvo z mestnim imetjem in prepričal marsikaj, kar bi bilo po Grčar—Bahunovi krivdi težko padlo na žepe mariborskih davkoplačevalcev, ako bi ne bilo dr. Jerovškega. Ako je dr. Jerovšek prevzel za te volitve odgovornosti polno nalogo nosilca liste, potem je Mariborčanom zasigurano, da bo nosilec liste Narodnega bloka v prihodnje uporabil ter zastavil vse svoje moči, da se bo na magistratu po možnosti dobro in pošteno gospodarilo. Od priznanega voditelja gospodarstva je pri veliki občini kot je Maribor odvisno vse in to si naj dobro zapomnijo mariborski davkoplačevalci in volilci!

Mariborski volilci!

Naša škrinjica je

1.

!! prva !!

Pristaši Slovenske ljudske stranke! Na dan volitev dne 21. septembra vrzite vsi kroglico v

PRVO ŠKRINJICO,

ki je škrinjica slovenskega Narodnega bloka.

PRISTAŠI! SLOVENCI!

Agitirajte od moža do moža, da gredo vsi Slovenci dne 21. septembra na volišče in volijo v PRVO ŠKRINJICO!

PRISTAŠI SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE!

Dne 21. septembra vsi do zadnjega na volišče! Kdor ostane takrat doma, izda naš slovenski Maribor!

Zupan in podžupan sta odžagana. O socialdemokratih je splošno znano in dokazano, da znajo kritizirati in s pomočjo najogabnejše demagogije agitirati ter riti do korit in oblasti, a kakor hitro se jim da v roke gospodarstvo, so še doslej povsod odrekli, vladali in gospodarili širši javnosti v škodo in pogubo. Vzglede gospodarske nezmožnosti so pokazali socialdemokratje na mariborskem magistratu. Da se pa socialistična stranka res tudi sama zaveda gospodarske nesposobnosti in nezmožnosti, je najboljši dokaz odstop sociali-

stičnega župana Grčarja ter podžupana Družoviča. S svojo triletno vlado na magistratu sta g. župan in podžupan kot zahvalo za svojo nesposobnost žela ne le samo odstranitev iz županskega in podžupanskega mesta, ampak njuni imeni nista niti med namestniki na novi kandidetni listi socialistične stranke. Pri drugih strankah ostanejo voditelji vedno na prvih mestih ali vsaj v ospredju, le pri mariborskih socialpartijotih se generali menjavajo kot luna in to radi tega, ker je eden bolj nesposoben kot drugi. Ako sta na mariborskem magistratu pri lastni stranki dogospodarila do popolne nezaupnice g. župan Grčar in podžupan g. Družovič, kako bi še le izgledalo, ako bi gospodarske vajeti v Mariboru vzel v roke novi nosilec socialistične liste g. profesor Favaj v družbi raznih Ošlakov ter Bahunov, katerim se niti ne sanja o gospodarskem aparatu avtonomnega mesta kot je Maribor. Grčar ni znal, Favaj pa še veliko manj — glasov mariborskih volilcev torej ne zasluži socialistična stranka, ki je morala sama poslati v kot dva vrhovna voditelja in to radi nesmiselnega razmetavanja z občinskim imetjem. Skrahirano socialistično stranko v Mariboru naj le vodi: Favaj, Bahun in Ošlak, a mestne občine ne bodol!

Ker se bližajo volitve. Ko je svojčas dr. Jerovšek in drugi g. svetniki na občinskih sejah zahtevali od župana, da se mora napraviti red v reševanju aktov in prošenj, od katerih so čakale nekatere nad pol leta in še več, predno so prišle na vrsto, je Bahun s svojimi socialisti vedno solidarno podpiral županovo lenobo in zlobnost. Saj je bilo socialistom mnogokrat ljubo, če se

je kaka stvar zavlekla, ker so iz nje kovali svoj strankarski kapital. Tik pred volitvami so se pa sedaj nena doma preobrnil. Na sinočni občinski seji so očka Bahun kar naenkrat zavpili na uboga župana, da pogrešajo na dnevnem redu prošnjo uslužbencev mestne klavnice, vložene že meseca maja. Seveda, pri volitvah glasovi klavniških nameščencev nekaj pomenijo in Bahunu, ki se sicer zelo rad peča s klavnico in izvoznicarji, bi bili v nedeljo zelo dobrodošli.

Bahun bo plačal, ali pa kašo pihal. Andrej Bahun je bil od okrajnega sodišča mariborskega obsojen na 500 dinarjev globe — eventualno 10 dni zapora — in v povračilo vseh stroškov, ker je dne 17. januarja 1924 na javni seji društva stanovanjskih najemnikov predsednika tega društva, dvornega svetnika dr. Kronvogla razžalil. To obsodbo je okrožno sodišče pred kratkim potrdilo, je torej pravomočna. Lep kandidat za občinskega svetnika, ta prepirljivi očka Bahun, ki se niti pošteno obnašati ne zna na javnih sejah. Potrjena obsodba je za Bahunu »posebno dobro reklama« sedaj tik pred volitvami ko itak vsak miroljuben mariborski volilec ve, da je bil doslej med občinskimi odborniki v Mariboru največji in najbolj neznosni prepirljivec in dlakocep — g. Andrej Bahun. Socialpartijotski razgrajal na magistratu g. Bahun bo sedaj temeljito zasluženo kazen ali plačal, ali pa bo kašo pihal.

Bahun še vedno sili v ospredje na magistratu. Zna na šiba božja za vse mariborske davkoplačevalce gosp. Andrej Bahun se skuša tudi pri teh občinskih volitvah pririti do odločilne besede na magistratu. Bahun je pri

občinskih sejah in po »Volksstimme« vedno koval v zvezde svojo poštenost in se potoeval na videz z vso silo za pobijanje korupcije, a v resnici pa se je oklepal koritarstva, kjer koli je mogel in če se mu je posrečilo, da je ta nečedna dejanja tudi lahko zakril pred pošteno javnostjo. Ne bomo papanu Bahunu klicali v spomin vsega koritarstva, ki ga je uganjal kot mestni svetnik, ampak bi ga samo spomnili na dejstvo, da je ravno on kot korupcijo in koritarstvo pobijajoči mestni oče vrnil tako na tihem v službo na magistratu svojo hčerko, svojega sinka pa v mestno električno podjetje. Mogoče še imajo ata Bahun več prvostepene žlahte, katero bi radi življensko preskrbeli na magistratu in radi tega se silijo tudi pri teh občinskih volitvah v ospredje. Je lepo, ako človek kot oče skrbi za svojo deco in naj-ožjo žlahto, a to ne na tak način, kakor so to storili očka Bahun kot mestni svetnik. Bahunovo skrb za preskrbo svoje žlahte si naj mariborski volilci dobro zapomnijo.

Pozor na mestne uslužbence in delavce! Cela vrsta mestnih uslužbencev in občinskih delavcev se z vso vnemo navdušuje za Bahunu in socialiste. Te ljudi si bo treba dobro zapomniti! Delavec in uslužbenec, ki dela proti slovenski stranki, ni vreden, da je slovenski kruh! Upamo, da se razumemo! Ali ne?

Nemške tvrdke v Mariboru pozor!

Imamo zanesljiva obvestila, da razne mariborske nemške tvrdke, ki živijo od slovenskega denarja, agitirajo z vso vnemo za nemškonacionalno listo ter naravnost silijo svoje uslužbence, da morajo voliti z Nemci. Kot najmočnejša in glavna ter odločujoča stranka na Slov. Štajerskem bomo natančno vodili pregled, katera od nemških in od Slovencev živečih tvrdk je agitirala ter volila z Nemci in bomo napram tem tvrdkam izvajali strogi bojkot. V Mariboru ne bo nobenega plebiscita, to si naj dobro zapomnijo vsi nemški nacionalci! Toliko pred volitvami v svarilo, da ne bo po volitvah tarnanja in moledovanja za milost. Maribor je bil, je in mora ostati slovensko mesto!

Iz Maribora.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Po otvoritvi poroča gospod župan o sestavi volilne komisije, potem pa obširneje razloži potek zborovanja industrijev, na katerem ga je stavbenik Glaser razžalil. — O poročilu komisije za pregled premoženja Theater in Casinoveraina, v katerem nasvetuje komisija razne spremembe, kot adaptacijo sedanjih restavracijskih prostorov za gledališko šolo, pisarno, skladišče itd. se razvname debata, v kateri Bahun predlaga, da se zadeva odloži za pozneje, poročilo komisije pa naj se razmnoži in razdeli obč. svetnikom, da ga prešturirajo. Bahun je s svojim predlogom propadel, kar ga je jako razjezilo. — Zadruzi »Mojmir« se odpiše dolg za kurjavo. — Uslužbenec mestnega električnega podjetja se bo zavaroval pri mestni občini, ki bo pobirala prispevke; če pa bo uslužbenec izstopil iz podjetja, se bo vplačana zavarovalnina izročila pokojninskemu zavodu. — Pouk strojepisja v IV. razredu mešč. šol bo plačevala občina. — Ker so zavarovalne pogodbe za mestna poslopja potekle, se sklenejo nove z zavodi, ki stavijo najugodnejše pogoje. — K besedi se sedaj oglasi Bahun, ki pogreša v dnevnem redu prošnjo delavcev iz klavnice, vloženo dne 8. maja. Dokler ni prišlo do volitev, se Bahun za prošnjo vobče ni brigal. Župan obljubi, da bo prošnjo poiskal. —

Poročilo odsekov.

V občinsko zvezo se sprejme več prosilcev, nato pa se rešijo nekateri prizivi zoper različne plačilne naloge. — Fin. okraj. ravnanstvo ponuja občini barake »Dunaj«. Ker so popolnoma za nič, občina na nje ne reflektira, pač pa bo zahtevala, da mora po odstranitvi barak vojaška oblast prostor urediti in planirati, kakor je obvezana v pogodbi. — Požarni brambi se ugodno prošnja, da občina plačuje njenežnega slugo, ki bo obenem mehanik. Občina bo plačala uslužbencu 2000 D mesečno od 1. oktobra dalje. Delati pa bo moral tudi za obdino, če ne bo zaposlen z delom pri požarni brambi. — Razpravljanje o statutu zavoda Vesna se na predlog dr. Jerovskega odloži. — Na desnem bregu Drave je nujno potrebna nova meščanska šola, katero bi postavila občina s podporo okoliških občin, ki bodo pošiljale v šolo svoje otroke. Mesto dosedaj določenega prostora, ki leži preveč ob železnici, se zasigura drugi na ugodnejšem mestu. — Končno župan razloži, da bo stari občinski svet sklepal do upostavitve novega, torej še najmanj dva tedna, nakar zaključijo sejo. Tajna seja se ni vršila.

Nikdar več vojne! Povodom pretečeno nedeljske socialistične protivojne demonstracije je napisal uvodničar A. L. dober članek v »Marburger Zeitung«. Ta članek prav dobro in značilno povdarja, da je proti vojnam potrebna temeljita vzgoja proti zaslepljenosti, ki je povzročila, da so ljudje leta in leta blazno vpili: Živijo vojna — in to celo pri zadnjem svetovnem zločinu, ko so občutili že vse njegove strašne učinke. Zakaj od socialdemokratov prirejena protivojna manifestacija nima pravega učinka, je pa jasna stvar. Prvič socialdemokrati po raznih državah ob početku vojne niso bili v splošnem ne pacifisti in ne internacionalci, drugič

se pa pacifistična manifestacija ne sme nikdar ponižati na stopnjo navadne agitacije za slučajne potrebe stranke. Ne glede na preteklost, ki se v mnogih ozirih mora smatrati za pokopano, bi protivojna manifestacija naših socialistov čisto drugače izgledala in odmevala, če bi se priredila ob pravi obletnici vojne, to je med 28. julijem in 1. avgustom in ne sedaj, ko jo vsak takoj spozna in mora spoznati za navadni volilni agitacijski obhod. Kdor je pacifist samo v času, ko se pripravlja na volitve, ta bore malo pripomore k miroljubni vzgoji. Ta vzgoja pa po našem mnenju nasprotno od člankarja v »Marburger Zeitung« prav lahko obdrži geslo — »Nikdar več vojne!« — če iz knjig in vzgoje sploh temeljito izloči vse proslave krvavih in divjih »junakov«.

Ljudski oder v Mariboru sporoča vsem, ki bi radi sodelovali pri društvenem orkestru, da sprejema prijave do 1. oktobra. Sprejmejo se pa le taki, ki že obvladajo koliko toliko znanje v kakšnem inštrumentu (glasovir, violina itd.). Pogoji se zvedo v pisarni Ljudskega odra, (pisarna Prosvetne zveze v Mariboru). — Aleksandrova cesta 6-I, soba 6. — Uradne ure so zaenkrat od 15. do 18. ure dnevno.

Ljudski oder v Mariboru prosi vse, p. n. urade in privatnike, da naj dostavljajo oziroma naslovljajo vse pošiljatve na naslov: Ljudski oder v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I, soba št. 6. Prosimo vse, da se držijo in ravnajo po tej objavi.

Ugodna prilika. Ljudski oder v Mariboru bo v kratkem začel zopet z redno sezono. Zato je dana priložnost vsem, ki se zanimajo za dramatiko in imajo veselje do gledališke umetnosti, da se vpišejo v Ljudski oder. Vse informacije se dobijo v pisarni, Aleksandrova cesta 6-I, soba št. 6.

Ne zamudite ugodne prilike! Katoliška omladina v Mariboru sporoča vsem dobrim staršem, da sprejema do meseca oktobra določeno število naraščajnikov in članov v svoje različne odseke. Nanovo se je vpeljal pouk na vijolino tudi za začetnike. Toplo se priporoča vsem poštenim fantom, ki imajo veselje do petja vstop v pevski odsek, katerega vodi odlični pevovodja. Torej ne zamudite te ugodne prilike! Vpisuje se vsak dan od pol 7. zvečer v začasnih prostorih Vetrinjskega dvorca. Odbor.

Dijaška kuhinja v Mariboru, dijaško podporno društvo ima svoj letošnji občni zbor prihodnji tork, dne 23. t. m. v Narodnem domu ob 18. uri (ob šestih) zvečer) z običajnim dnevnim redom. Povabljeni so s tem vsi udje prekristnega društva. — Odbor.

Zdravniško društvo v Mariboru ima prihodnjo odobrovo sejo danes v petek, dne 19. t. m. ob 6. uri zvečer v Kolodvorski restavraciji.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru je otvorila novo kot 53. šolsko leto 1924-25 v ponedeljek, dne 15. septembra. Gojencev novincev za prvi razred se je prijavilo več, nego jih je bilo včasih v dveh, odnosno — pod nemško upravo — v treh letnikih skupno. Nekaj se jih je moralo radi prenapolnjenja zavoda vnaprej odkloniti, iz zdravstvenih razlogov pa se ni moglo sprejeti šest mladeničev. Zanimanje za strokovno izobrazbo kmetijske mladine tedaj razveseljivo narašča in bo treba misliti na ustanovitev novih kmetijskih šol. V zadnjih letih se je pripravljala ustanovitev dveh kmetijskih šol

v Sloveniji, namreč za Prekmurje in za Gorenjsko; potem bi jih imeli z že obstoječimi v Mariboru, St. Jurju ob juž. železnici in na Grmu pri Novem mestu pet, kar bi bilo za naše razmere in potrebe še veliko premalo. Naj bi omenjeni novi kmetijski šoli ne ostali predolgo na papirju! — Direktor Andrej Žmavc.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo ima sedaj svoj sedež v Mariboru (vinarska šola). Njega člani imajo redne prijateljske sestanke vsak tork zvečer v mariborskem Narodnem domu. Udeležba ni obvezna, a se priporoča radi potrebnih razgovorov o stanovskih in kmetijsko-strokovnih zadevah. Pri sestankih so dobrodošli prijatelji kmetijskih strokovnjakov in pospeševalci kmetijske stroke. Organizacija je nepolitika. — Direktor Andrej Žmavc, t. č. načelnik.

Zanimiv detektiv v Mariboru. »Hrvat« poroča, da se nahaja v Mariboru kot policijski nadzornik, ki pregleduje potne liste neki Grauer, ki je znan iz afere tvrdke Nobilior. Grauer je pobegnil pred kaznijo ter je bil uslužben nekaj časa pri dunajskem poslaništvu kot detektiv. Tu je falsificiral neke dokumente o Radiču. Ni nam znano, v kolikor je »Hrvatovo« poročilo resnično, dasi je pri nas čisto mogoče, da pride človek, katerega preganjajo zakoni, v državno službo ter se ga postavi celo na odgovorno mesto.

Živinski sejmi. Mestni magistrat mariborski razglša, da so živinski sejmi zopet odprti. Prvi živinski sejem je dne 23. septembra, svinjski pa dne 26. septembra 1924. Živinski sejmi se vršijo redno vsak drugi četrtek v mesecu, svinjski pa vsak petek.

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 25., 26. in 27. septembra t. l. (četrtek, petek in sobota) na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure. Poleg drugih načinov konserviranja se bo obravnavalo izčrpno sušenje sadja z raznimi sušilnimi napravami. Zanimanci in zanimanke naj prijavijo svojo udeležbo z dopisnico najpozneje do 24. septembra ravnanstvu zavoda.

Starši iz mesta in dežele, ki morate oskrbeti za novo šolsko leto svoje otroke s knjigami in drugimi šolskimi potrebščinami, vse dobite v veliki izbiri po kolikor mogoče nizkih cenah v novi podružnici Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 (v novem bančnem poslopiju, nasproti frančiškanski cerkvi). Vse šolske potrebščine razen knjig, dobite kakor dosedaj še tudi znanprej v stari prodajalni Cirilove tiskarne, Koroška cesta 5.

Kje dobijo dijaki knjige in šolske potrebščine po najnižjih cenah? Gimnazijci, realčani, učiteljskišniki, dijaki trgovske ter meščanske šole dobijo šolske knjige, šolske potrebščine, kakor: zvezke, peresa, svinčnike, šestila, risala, risalne deske itd. natančno po najnovejših šolskih predpisih in najceneje v novi prodajalni Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 — v palači Zadrudne gospodarske banke in pa v stari, ter že skozi leta in leta v Mariboru najbolj priljubljeni prodajalni Cirilove tiskarne na Koroški cesti 3.

Starši in dijaki! Vse šolske potrebščine kupite po najnižjih cenah v prodajalni Tiskarne sv. Cirila na Koroški cesti in pa v njeni podružnici, v hiši Zadrudne gospodarske banke, tik frančiškanske cerkve na Aleksandrovi cesti.

Novi tečaji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Srbohrvaščino poučuje prvovrsten strokovnjak posamezne in v skupinah po Berlitzovi metodi tudi cirilico, čitanje in pisanje. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisarniskimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

V soboto in nedeljo se dobe v Narodnem domu (gostilničar Oset) brezalkoholne pijače in točna poročila o izidu volitev.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški pisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

50

»Seveda, gospodična! Peli bodele v salonih, v naših najboljših družbah —!« je vzkliknila Margareta z veliko vnamo. »Zasloveli bodele, sam princ waleški vas mora povabiti, pred njim bodele peli! In sami bodele povedali, koliko zahtevate za en večer! Londonska družba se mora trgati za vas! Tisočake bodele zaslužili za uboge sestrance v Parizu —!

In da vam dokazem, kako resno mislim svoje besede, vas povabim, da pojete koj jutri zvečer v Richmondu v moji koncertni dvorani —. Njegovo kraljevsko Visočanstvo tudi pride. Peli bodele svoje najlepše pesmi! Sto ginej vam bom izplačala in sprejeti jih morate in poslati najubožnejšim delavskim družinam pariškim v imenu gospoda Percyja Blakeney in v mojem imenu!

»Prisrčna zahvala vam, plemenita gospa, ampak —.«

»Ali odklanjate?«

»Z veseljem sprejemem vašo velikodušno ponudbo, — ampak, saj me razumete —! Mlada sem še«, je pravila Renata Candeille boječe, »in — in gledališka igralka sem —! In če tako mlado dekle nima varuha —!«

»Razumem —!« je dejala Margareta nežno. »Sami ne morete hoditi po tujini —. Mater imate seboj ali sestro ali prijateljico, ki vas spremlja, kajne? In tudi jutri zvečer jo hočete imeti seboj —?«

»Ne«, je odgovorila Renata bridko, »nimam ne matere, ne sestre, ne prijateljice. Naša revolucijonarja vlada se je pozno pa končno vendarle spomnila svojih podanikov tukaj na Angleškem in je poslala sem svojega zastopnika, da se pobriga zanje.«

»Da — in?«

»Zvedeli so v Parizu, da delam in se trudim za pariške uboge. Zastopnik, ki ga je poslala vlada na Angleško, je dobil posebna naročila, da se naj pobriga zame —. On je moj varuh —. Če bi me kdo žalil —.«

»Razumem!«

»Ali bodele sprejeti tudi njega?«

»Gotovo!«

»Ali vam ga smem predstaviti?«

»Kadarkoli želite!«

»Morebiti koj sedajle, če vam je prav?«

»Sedajle —?«

»Da! Tule je, prosim!«

Njene podolgaste, polzaprte oči so že ves čas proti koncu pogovora zlele nekam mimo Margarete. Trenuten molk je zavladal.

In nato se je Margareta počasi obrnila, da bi videla zastopnika revolucijonarne vlade, ki ga ji je mlada igralka priporočila in ki ga je tudi obljubila sprejeti pod svojo streho —.

V vhodu ob odgrnjeni zavesi, z valovečo, blestečo se solnčno svetlobo v ozadju, je stala drobna, suhljata postava, oblečena v sivkasto obleko.

Chauvelin je bil.

XVIII.

Svarilo.

Margareta se ni genila niti ni zinila besedice.

Čvetero oči je bilo napeto obrnjenih nanjo. Vso silo svoje volje je morala zbrati, da jej ni vsa kri šinila iz obraza k srcu, da niso izdale njene oči smrtnega strahu, ki jo je obletal kakor ledena sapa, ko je zagledala Chauvelina.

Tamle je stal pred njo, oblečen kakor ga je vedno videla oblečenega, hlapčevska ponižnost je gledala iz njegovih oči, ki so pred letom dni na calaiskih skalah zlele v strupenem sovraštvu doli nanjo.

Čudno —!

Zakaj bi jo naj bilo pravzaprav strah pred temle človekom —? Ali je bil vreden drugo ko prezirljivega

pogleda, on, ki ji je pripravljajal toliko gorja, — ki pa mu je tako čisto in popolnoma izpodletelo?

Globoko in ponižno se je priklonil Chauvelin ter se splazil korak bliže, — suženj, ki je padel v nemilost pri svoji gospodarici in ki si hoče spet izmolelovati njeno naklonjenost.

Nehote se je umaknila za par korakov.

»Ali vam je morebiti ljubše, da ne bi govorili z menoj, gospa Blakeney?« je vprašal z vdano ponižnostjo.

Komaj je verjela svojim očem in ušesom.

Ali je mogoče, da se človek v par mesecih tako zelo izpremeni —? Še celo manjši se ji je zdel ko pretečeno leto, čisto vkup je zlezal. Lasje so mu vidno osiveli.

»Ali naj odidem?« je obotavljaje se vprašal, ko se Margareta še vedno ni genila.

»Morebiti bi bilo res najbolje!« je odvrnila hladno.

»Vi, gospod Chauvelin, in jaz, — midva si imava pač malokaj povedati!«

»Res prav malo!« je odgovoril mirno. »Srečni in veliki tega sveta nimajo mnogo povedati njim, ki so nesrečni in ponižani —! Pa upal sem, da bo plemenita gospa Blakeney v vsej svoji sreči morebiti še vendar ohranila svojemu nekdanjemu, nesrečnemu znancu vsaj za eno misel sočutja in odpuščanja.«

»Ne vem, kako da bi od mene takih čuvstev potrebovali, gospod Chauvelin!«

»Sočutje morebiti res ne. Pa vsaj odpuščanja.«

»Odpuščanje dobite, ako ga potrebujete.«

»Izpodletelo mi je, nesrečen sem bil —. Vsaj pozabili bi lahko na to, kaj se je zgodilo!«

»Pozabiti ni mogoče! Pa verjemite mi, na krivico, ki ste mi jo hoteli storiti, že davno ne mislim več.«

»Saj pravim, da mi je izpodletelo. In povrh, vam, gospa, nisem hotel storiti nič žalega.«

»Pa tistim, ki so meni ljubi in dragi, gospod Chauvelin!«

»Jaz, gospa služim svoji domovini, kakor znam in morem! Vašemu bratu nisem mislil škodovati! Na Angleškem je, na varnem. In »Dušica« za vas, gospa, ne pomeni vendar prav nič!«

Skušala je brati v njegovem obrazu, skušala je uganiti pomen njegovih besed iz njegovih mirnih, neprodiniranih oči. Ali je poznal njeno razmerje do »Dušice«, ali res ne —?

In spet jo je svaril notranji glas in ji pravil, da ima ta človek sovražne namene, da Chauvelin, zakleti sovražnik »Dušice« ne more imeti drugih ko sovražnih namenom, kjerkoli in kadarkoli se pokaže. Nekaj kakor strah pred njim se ji je vzbudilo v duši —.

Toda — ali se bo bala tega ponižanega, potrtega, polomljenega človeka —? Tistega Chauvelina, ki se je dal tako strahovito opehariti v Calaisu —? Tak človek je bil vreden edinole preziranja in zaničevanja —. Kvečjemu pomilovanja —.

In saj se mi niti ni posrečilo, da bi bil dobil vašega junaka »Dušico« v roke ali pa mu kakorkoli škodoval!« je nadaljeval Chauvelin v ponižni samoobtožbi. »Gospod Percy Blakeney mi je, kakor veste, prekrizal račune, — seveda ne da bi bil sam kaj mogel za to! Čisto slučajno je prišel vmes —. Skratka meni je izpodletelo, vi pa ste imeli srečo —!

In tako je mene sreča čisto zapustila. Vlada mi je ponudila skromno službico, daleč proč od domovine. Poslala me je sem na Angleško, da se pobrigam za naše podanike, ki tukaj živijo. — Dnevi moje moči so minili. Propadel sem, podlegel. Ni me sram, da sem podlegel, saj sem podlegel v poštenem boju z močnejšim, brihtnejšim, iznajdljivejšim nasprotnikom. Pa podlegel sem,

podlegel sem —, podlegel sem —! V nemilost sem padel, begunec sem —!

Taka je zgodovina mojih dni, odkar sem zadnjikrat imel čast, da sem vas videl, plemenita gospa!« je končal Chauvelin svoj otožni govor in stopil še korak bliže. »Razumeli bodele, da bi bila tolažba zame, če bi mi vsaj enkrat še podali roko in pokazali, da ste mi vsaj v srcu odpustili ali da me vsaj pomilujete, — če že nočete več zreti mojega osovražnega obraza!«

Ponudil ji je roko.

Margareta se je obotavljala.

Hud boj se je vnel v njeni duši, boj med njenim dobrim, mehkim, prav ženskim srcem, ki ji je velevalo, naj bo prijazna z njim, — in med neznanim notranjim glasom, ki jo je svaril, naj ne zaupa temu človeku.

Margaretino dobro srce se je pogumno ustavljalo.

Bati se ji tega človeka ni treba, si je pravila, saj ji ne more več škodovati! Sam je povedal in priznal, da nič več ne velja p' svoji vladi, da je padel v nemilost, da je brez moči —. Ubog nesrečnež je —.

In povrh, — kateremu njenih dragih in ljubih ni naj tudi škodoval? Armand, njen brat, je bil na Angleškem in ni mislil več na to, da bi se še kedaj vrnil na Francosko. In Percy —? Ves svet proti njemu, pa bi se ne bala zanj —!

Ne, bala se ni, gospoda Chauvelina!

Čemu bi mu torej ne podala roke v spravo —?

Toda — sovražila ga je!

Da, sovražila je tega človeka! Sovražila, ker je morala toliko pretrpeti vsled njega. Na plesu pri lordu Grenville, v »Sivi mački«, pri Blanchardovi koči v calaiskih skalah —. Sovražila ga je zaradi Percyja, svojega ljubljenega moža —.

Pa — ali je bil res vreden, da ga je sovražila, njega, — tega ubogega črvička, ki se je v prahu svojega ponižanja zvijal pred njo —?

Smešno! Nevredno plemenite žene!

Takega bitja človek ne sovraži. Kvečjemu prezira ga —.

Chauvelin ji je ponujal roko. Če se je le samo dotakne, bo zadostovalo, pokazala mu bo, da mu odpušča, da ga pomiluje. Zadostila bo svojemu mehkiemu srcu —.

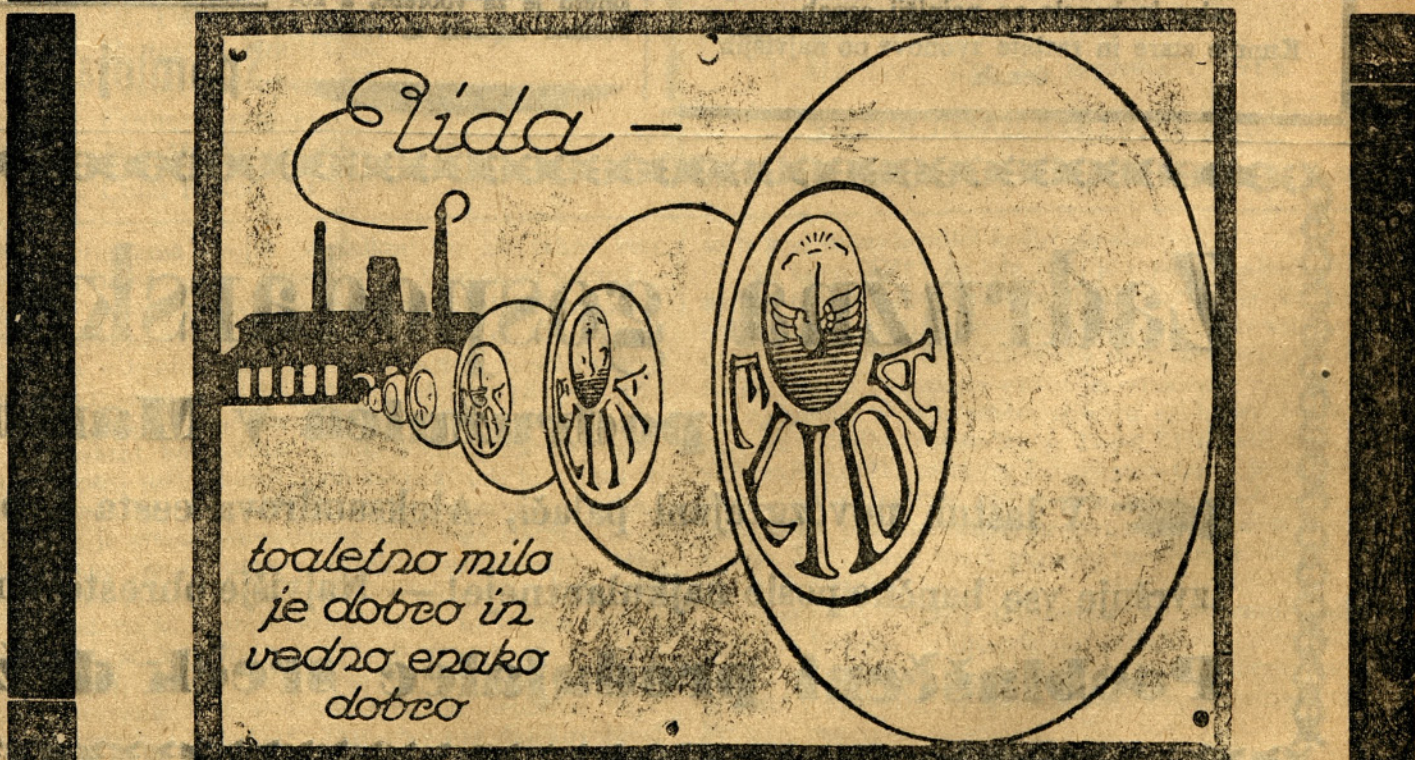
Še en sum se ji je vzbudil.

Renata Candeille, gledališka igralka —!

Ali ni v zvezi s Chauvelinom —? Ali ni ves prizor igra, dobro zamišljena in naučena —? Ali ne prihajata ta dva človeka k njej z namenom, da jo prevarita, zazibljeta v varnost in preslepita, nato pa nemotena izvršita svoje hudobne in sovražne naklepe, kdo ve kake —?

(Dalje prihodnjič.)

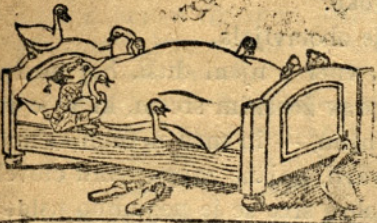
Izreden lek proti vsaki vrsti revmatizma. Po strašni svetovni vojni naše ljudstvo mnogo trpi od revmatizma, redko kedaj pa ve, da je mogoče to bolezen tako lahko izleciti z zdravilom Radio-Balsamica od dr. Rahlejeva. Še v Rusiji se je dr. Rahlejev posvetil proučevanju tega leka in njegovo dolgoletno delo je rodilo zaslužen plod. Pred dvema leti je preizkusil svoje zdravilo v Sloveniji ter dosegel z njim izvanredne rezultate, tako, da je danes njegov lek priznan kot edino najboljšo sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Njegovo zdravilno moč najbolje potrjujejo zdravniki in lekarji, kakor cela vrsta zahvalnih pisem od ozdravljenih bolnikov. Radio-Balsamica učinkuje jako hitro, ne zapušča nikakršnih sledov na koži in je absolutno neškodljiv za srce. Z dvema, tremi steklenicama Radio-Balsamica se izleči tudi najstarejši revmatizem. Lek je izdeluje in prodaje v laboratoriju Radio-Balsamica dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43.

Sodi, 3, 4, 5, 6, polovnjakov držeči, mala stiskalnica in žrmlje na prodaj. Naslov v upravnistvu. 572 3—1

Ce greste v Maribor, oglasite se v Narodnem domu pri novem gostilničarju Osetu. 571 6—1

Koncert s plesom se vrši v nedeljo, dne 21. septembra v veliki dvorani gostilne Senica v Studencih pri Mariboru. Točijo se izborna vina. 577

PERJE

za zglavnike, puh za pernice, žimo, afrik in cvilih za žimnice, platno za prtiče in vse drugo

posteljno perilo, odeje živane in flanelaste, preproge, zastore, posteljne in kavne garniture, namizne prte, prodaja v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah veletrgovina R. STERMECKI, CELJE, št. 334. Ilustrovani cenik zastonj! Trgovci engros cene. 481 16

Suhe gobe

kupim vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe z navedbo cene in vzorcem na

IVAN SEVER, VELENJE

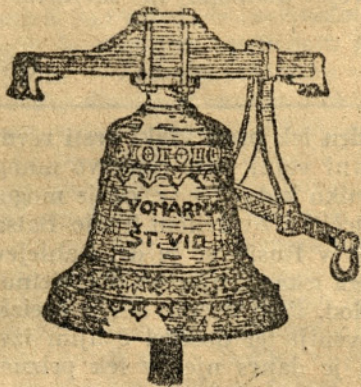
Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MAR'BOR Koroška c. 53 se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pi-sarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelj stiskalnic 'Patent Rudl'. Postrežba točna! Cene zmerne!

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliwa

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podruž-nice in kapele po najnižji cenah.
Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodajalnica Tiskovnega društva

Slovenski trg 1 PTUI Slovenski trg 1

ima na razpolago vse šolske knjige in vse druge šolske in pisarniške potrebščine.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VRVI ZA ZVONOVE

nudi vr- **Ivan N. Adamič**, Vetrinjska
varna : : **ulica 20**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prvovrstni sodi

v vseh velikostih, se dobavljajo takoj in poceni od mehanične sodarne

R. Fichler-ja sin, Maribor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kdor v „Straži“ oglašuje, uspeha gotovo se radnje!

CUNJE

krojaške, suknjene in platne ne odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,
Maribor, Dravska ulica 13.
Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s ko-vaškimi odpadki in vlitino.

!! Za ženske in otroke !!

Velika izbira pletenih jopic, bluz, oprsni-kov, jumperjev, robcev, kostumov, pe-lerin, kapic, celih oblek, sviterjev, dokolenic i. t. d., vse lastnega izdelka in po zelo nizkih cenah. Vsa naročila po meri se izvršijo točno po želji

lastni pletarni

Marije Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 17.

Bluze se vežejo od 50—80 D.

Zobobola „ITO“

Kmetovalci pozor!

Kar je bilo nekdanj, to velja tudi danes. Uporabljajte stare vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za prašiče

„MASTELIN“

zakonito zavarovana znamka.

Z malim zavitkom za 10 kron se prepričajte. — Dobi se pri sledečih gg. trgovcih:

A. Kosec v Mariboru, državna cesta; L. Bruderman in M. Šumer, Konjice; A. Nagode, Ziče; A. Vodenik in F. Razbor-nik, Hoče; M. Kapelj in J. Zisel, Zgor. Poljskava; A. Pinter, Slov. Bistrica; J. Jerman, Oplotnica; A. Raunik, Sv. Janž; M. Šumer, Poljčane; J. Smeh, Mestinje; J. Wagner-ja nasl. Šmarje pri Jelšah; K. Španiček in Otorepec & Žurman, Ro-gaška Slatina; A. Preaz, Rogatec; M. Stefanciosa, Sv. Flor-jan; A. Letonja, Ptujška gora; R. Dimnik, Loka.

Denar naložite

najboljše

najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Spominjajte se ob vseh prilikah Dijaške večerje!

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.